UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Jn die Ascensionis. Text[us] euang. Marc. ca. xvi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

bus noſtris nõ moleſtatur: ſed delectatur Vñ Aug. de q̃ſti. euange. Compatio eſt a minori. Si em̃ amicus homo ſurgit de lecto: ⁊ dat non amicicia ſed tedio compulſus. q̃nto magis deꝰ dat q̃ ſine tedio largiſſime donat qͦ petit. Hec ille. Poſita aũt ſilitudine chr̃s infert vt ab amico nr̃o .i. deo patre nr̃o petamus ⁊ g̃ramꝰ ab eo obtinere. ⁊ pulſemꝰ ad ianuã miſericordie eiꝰ Vñ p iſta tria. petere: q̃rere ⁊ pulſare ſignificat idẽ. Ois em̃ q̃ petit accipit .ſ. ſi petit pſeuerant et ad ſalutẽ ⁊ pie ⁊ p ſe: vt habes a ſancto Tho. iiij. di. xv. Et intellige pie .i. cũ pietate: ſiue latria: ſiue theoſebia: q̃ eſt virtꝰ q̃ deꝰ colit corpe ⁊ mente ſup omnia. Pie g̃ petit q̃ deo ſubijcit p humilitatẽ et dolore de peccatis ſuis: q̃bꝫ deo rebellauit. Vide in p̃cedẽti euãgelio. Deinde chr̃s qui dixerat deũ amicũ noſtrũ: vult dicere fortius .ſ. q̃ ipe eſt pr̃ noſter: ⁊ clementioꝛ q̃ pater carnal. ⁊ conſeq̃nter maxima fiducia debemꝰ ab eo petere. Dic g̃. (Quis ex vobis prẽm) .ſ. carnalẽ (petit panẽ: nũq̃d lapidẽ dabit ei) .ſ. loco panis (illi) ſcꝫ filio ſuo: q̃ſi dicat: minime. (Si g̃ vos hoies cũ ſitꝫ mali) .i. cũ poſſitꝫ peccare ſm Chryſ. Vl ſm Bedã loq̃t d patribꝫ peccatoribꝫ q̃ ſunt mali. Vel ſm cũdẽ mali ſunt hoies oẽs nõ ſimplr ſed reſpectu dei q̃ eſt eſſentia bonꝰ. Vel põt dici hoies mali rõne peccati originał ⁊ fomitis .i. male inclinationis. (Noſtis) .i. cõſueuiſtis (bona data) vobis a deo (dare filijs veſtris) petentibꝫ (q̃nto magis pr̃ vr̃ celeſtis) q̃ nõ poteſt eſſe malꝰ: et nõ ẽ peccatoꝛ: ⁊ eſt eſſentialit miſericoꝛs: et nullã habet malã inclinationem (de celo dabit ſpm̃ bonũ petẽtibꝫ ſe) .i. dabit ſeipm̃ ⁊ ɔſeq̃nter oia alia bona. Augꝰ. de v̾bis dñi. Ergo auare q̃d queris: aut ſi aliud petis q̃d tibi ſufficit cũ deꝰ non ſufficit. Hec ille

In vigilia Aſcenſionis.

Textꝰ euang. Jo. ca. xvij.

ſ Ubleuatis ocul̓ ieſus in celum: dixit: Pater venit hoꝛa: clarifica filium tuuꝫ: vt filius tuus clarificet te. Sicut dediſti ei poteſtatem omnis carnis: vt omne quod ⁊c.

ſ Ubleuatis oculis Jeſus ⁊c. Joan. xvij. Vide i ſabbato ante dominicã Palmarum ⁊c.

In die Aſcenſionis

Textꝰ euang. Marc. ca. xvi.

r Ecumbẽtibꝫ vndecim diſcipulis apparuit illis ieſus: et exprobrauit incredulitatẽ illorũ et duriciã coꝛdis: q̃a his q̃ viderant eũ reſurrexiſſe nõ crediderant. Et dixit eis. Euntes in mũdũ vniuerſũ predicate euangeliũ omni creature Qui crediderit et baptizatus fuerit: ſaluꝰ erit. Qui v̾o non crediderit: cõdemnabit. Signa aũt eos q̃ crediderint hec ſequent. In nomine meo demonia eijciẽt linguis loquent nouis: ſerpẽtes tollẽt. Et ſi moꝛtiferũ q̃d biberint: nõ eos nocebit. Sup egros manꝰ imponẽt: ⁊ bñ habebũt. Et dñs q̃dem ieſus poſtq̃ locutꝰ eſt eis aſſumptus eſt in celuꝫ. ⁊ ſedet a dextris dei. Illi autẽ pfecti p̃dicauerũt vbiq̃ꝫ. dño coopera͂te. ⁊ ſermonem ɔfirmante ſequentibus ſignis

r Ecumbentibus vndecim diſcipulis apparuit illis ieſus ⁊c. Marci. xvj. In p̃ſenti euangelio tangunt tria pũcta. que ſunt Redargutio: Impoſitio: et Aſſumptio.

Quantũ ad primum tangit increpatio qua chꝛiſtus de tarditate credendi diſcipulos increpauit. Sũt aũt circa appari

tionem: de qua in p̄ſenti euangelio agit᷑
duo p̄notāda. ⁊ p̄mū eſt de loco in q̄ fa/
cta eſt. Videt᷑ em̄ q᷑ facta ſit in mōte i q̄
chr̄s in galilea diſcipul᷑ apparuit: qui fuit
mons thabor. Nā b. Mat. videt᷑ dicere
q᷑ ſtatim poſt apparitōem in dicto mon/
te iuſſerit eos ire ad p̄dicādū ꝑ totū mū/
dū: ſic et fecit h̄ poſt iſtā apparitōnē. ex
q̄ ſeq̄ videt᷑ q᷑ eadē ſit hec ⁊ illa apparitio
Cōfirmat᷑. qꝛ mgr̄ hiſt. in eodē mōte vi/
det᷑ dicere factā exprobrationē: de q̄ h̄ dr̄
Ergo idē Confirmat᷑ iteꝝ: qꝛ aut fuit in
monte aut in hierl᷑m in die aſcēſiōis. Nō
ſcdm: qꝛ iā diſcipuli nō erāt increduli, pba
bata reſurrectōe ꝑ m̄lta argumēta. g̃ idē
qd̄ pu᷒. Ad hoc aūt dico q᷑ fuit in hieru/
ſalē. qd̄ pꝫ ex mgr̄o hiſt. in p̄nci. hiſto. de
aploꝝ actibꝰ. ⁊ ex Aug. de ꝯſen. euange.
q̄ dicit q᷑ fuit in die paſce in ſero q̄n Cleo
phas ⁊ ſoci᷒ regreſſi ex emaus viſa refe/
rebant. vl᷑ in die aſcēſiōis. ⁊ vtroqꝫ modo
fuit in hierl᷑m. Ad p̄mū ꝯtra hoc dico q᷑
euāgeliſte interdū aliq̄ media intermit/
tūt ⁊ dicūt extrema. Et ſic b. Matthe᷒
intermittit iſtā apparitōem. ⁊ tñ refert ꝟ/
ba q̄ tūc chr̄s dixit. ⁊ ꝓptea videt᷑ ea i mō
te dixiſſe: cū nō ita ſit. Vel forte meli᷒ dr̄
q᷑ reuera iſtā miſſionē chr̄s fecit in mōte.
Sed hāc Marc᷒ h̄ ꝑ recapitulatōem nar
rat. Vn̄ et mgr̄ hiſt. ſcꝫ tm̄ eam eē factā
⁊ hoc in monte, videt᷑ aſſerere. lꝫ increpa/
tionē factā bis cōmemoret. Ad ſcdm di/
co q᷑ cū nō ſit veriſil᷑e tantum virū i breui
ſpacio ſenſiſſe ꝯtria: exiſtimauit mgr̄ hiſt.
chr̄m bis diſcipulos de cordis increpaſſe
duricia: ſcꝫ in die aſcēſionis: vt dr̄ Mar.
⁊ ſemel in mōte: q̄n vt dr̄ Mat. q̄daꝫ du
bitauerūt. Satis em̄ ꝓbabilē eſt q᷑ ſic p᷒
thomā: ita ⁊ tūc alios incredulos ſit hor
tat᷒ ad fidē. Vn̄ ⁊ p̄dict᷒ mgr̄ ⁊ tunc et
nūc chr̄m dicit diſcipulos increpaſſe.
Ad tertiū dicet᷑ poſt ſcdm q᷑ eſt de tēpe.
Videt᷑ em̄ q᷑ facta fuerit an̄ diē aſcēſiōis.
Pri° qꝛ ſm̄ Mat. videt᷑ facta in mōte in
galilea: vt dictū eſt. Scdo qꝛ iā i die aſcē
ſionis diſcipuli nō erāt increduli: cū tot ar
gumētis reſurrectio fuiſſet approbata: et
ꝯſeq̄nt᷑ neqꝫ de incredulitate increpandi.
Ad hoc dico q᷑ fuit i die aſcēſionis: vt pꝫ
ex mgr̄o hiſt. vbi d̄. q̄ ſic dic. Ipa ꝟo die

aſcēſionis bis apparuit. ſcꝫ vndecī aplis
comedentibꝰ in cenacl̄o. Oēs q̄dē tā apo
ſtoli q̄ȝ aliȷ̄ diſcipuli: necnō ⁊ m̄lieres ha/
bitabāt in illa pte hierl᷑m q̄ dr̄ mello. ſ. i
monte ſion vbi ꝯſtituerat ſibi dauid pa/
latiū. et ibi cenaculū erat illō g̃nde ſtratū
in q̄ p̄cepit ſibi dn̄s dari paſca. Et in ce/
naculo illo tūc habitabant vndecim diſci
puli. ceteri aūt diſcipuli ⁊ mulieres habi/
tabant circūquaqꝫ ꝑ diuerſa hoſpitia. Et
dū comederēt vndecim in cenacl̄o appa/
ruit eis dn̄s. ⁊ exprobrauit incredulitatē
eoꝝ ⁊ duriciā cordis. Hec ille. Qui intē
dit q᷑ eadē die ſcdo apparuit in mōte oli
ueti aſcēſurus. Cōcordat aūt cū mgr̄o te
xtus Marci dicēs. Nouiſſime recūbēti/
bus ⁊c̄. Et lꝫ vt Aug. dr̄: poſſit dici nouiſ
ſime nō ſimpl᷑r ſꝫ in die paſce. qꝛ. ſ. hec ap
paritio fuit vltia illi᷒ diei: tñ ꝯ h̄ ē qꝛ tūc
ibi nō fuit Thomas: ⁊ tñ diſcipuli recū/
bentes h̄ dicūt᷑ vndeci. Et lꝫ ad h̄ dicat
Aug. q᷑ aut thomas reuerſus affuit. aut
ipa ſocietas aploꝝ h̄ nūero appellabat᷑:
etiāſi aliq̄ defuiſſent: tñ nō eſt ꝟiſil᷑e eadē
die ibi affuiſſe thomā: qꝛ chr̄s feciſſet qd̄
fecit octaua die. Nec eſt veriſil᷑e q᷑ Mar
cus locutur᷒ de aſcēſiōe nouiſſimā appa/
ritōem dixerit eā q̄ fuit in die paſce: omiſ/
ſa ea q̄ fuit in die aſcēſiōis. Ad p̄mum ꝯ
dictū eſt. Ad ſcdm ꝟo dr̄ q᷑ increpauit in/
credulitatē n̄ aploꝝ: ſꝫ aliq̄ꝝ exiſtētiū cū
eis. Sed ꝯ hoc videt᷑ eſſe textus dicens.
q᷑ recūbentibꝰ vndecim apparuit eis ⁊ ex
probrauit incredulitatē eoꝝ. Et iō dico
q᷑ increpauit incredulitatē aploꝝ: nō p̄ſē/
tem ſꝫ p̄teritā. et hoc ꝯuenient᷑ in ſignum
q᷑ gētes ad q̄s mittēdi erāt ꝯgrue forent
increpāde ſi ap̄l̄s reſurrectionē chr̄i exp̄/
tis credere noluiſſent. Dr̄ g̃. (Recūbenti
bus vndecī diſcipul᷑, ſcꝫ in die aſcenſionis
⁊ in p̄dicto cenacl̄o apparuit (apparuit illis
ieſus. Et vt dicit Lu. Act. j. cū eis veſci
voluit: vt. ſ. ꝑ effectū comeſtiōis veritas
pateſceret carnis: vt dicit Gre. vl᷑ vt con/
triſtatis de ſuo abſceſſu: ꝯueſcēdo ferret
ſolaciū (⁊ exprobrauit icredulitatē eoꝝ: et
duriciā cordis) Exprobrare eſt obȷ̄cere p̄
teritā culpā: vel iproperiū obȷ̄cere. Cre/
do tñ q᷑ chr̄s receſſurus ab apoſtol᷑ tali/
ter eis exprobrauit vt ad amorē poti᷒ q̄ȝ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ad ꝯfuſionē eos adduceret (Quia his qui viderāt eū ſurrexiſſe) id eſt poſtꝙ̄ ſurrexe-rat: vt magdalene ꝛ Petro ꝛ Cleophe et ſocio: quibꝫ nō crediderūt in die paſce: vt idē Marcꝰ dixerat: ꝛ tñ viderāt eū ſurre-xiſſe: lꝫ nō reſurgentē (nō crediderāt) qꝺ̄ fa-cere debuiſſent: cū hoc ille p̄dixiſſet. In hac parte eſt documentū: ꝙ rep̄hēſibiles ſunt q̄ credere nolūt niſi viſa: cū velint no-lit ſine fide viuere n̄ poſſint. Que ei teme-ritas eſt nō velle credere his q̄ vitā in te-ſtimoniū eoꝝ q̄ dicebāt expoſuerūt. Hie-ro. Si ap̄li credunt̄ iocādo paſſi: credant̄ et iocando locuti. Hec ille.

Quantū ad ſcōm tangit̄ quō chriſtus ap̄los miſit ad p̄dicandū: cū dicit̄ (Eun-tes in mūdū vniuerſū) Quaſi dicat: Priꝰ iuſſi vt iudeis tm̄ annūciaretis verbū dei dicēs: in viā gentiū ne abieritis: ſed nunc oībus debetis annūciare regnū dei: iō (p̄-dicate euangeliū om̄i creature) Quidam rudes ꝑ euangeliū ſolū intelligūt dicta q̄t-tuoꝛ euāgeliſtaꝝ: q̄ dicūt eſſe p̄dicāda: ex q̄ ſequit̄ ꝙ malū ſit p̄dicare ep̄lam. Opoꝛ-tet ḡ ꝑ euangeliū itelligere oēm doctrinā fidei: quā annūciare ꝓp̄lo miſſi ſunt. Naꝫ ꝛ Paulꝰ dicit ſe euāgelizare: q̄ docebat ꝑ-tinētia ad fideꝫ ꝛ moꝛes: ꝛ ad h̄ allegabat interdū etiā poetica: vt patꝫ Act. xvij. vbi allegat dictū Arati poete dicētis: Genus dei ſumꝰ. Nota ꝓ (om̄i creature). i. homi ẜm Grego. ꝛ magi. hiſt. qui om̄is creatu-re noīe ſignificat̄: eo ꝙ cū om̄i creatura ha-bet aliq̄d cōmune: vt eſſe cū lapidibꝫ ꝛ ali-is inanimatꝫ. viuere cū plantis: ſentire cū brutis: intelligere cum angelis. Vñ ꝛ ẜm magi. hiſt. dicit̄ microcoſmꝰ. i. minoꝛ mū-dus: q2. ſ. in ſe q̄dammō habet oēs gradꝰ vniuerſi. Vel ẜm eundeꝫ magr̄m: oī crea-ture. i. hoī ꝓpt̄ quē aliq̄ mō eſt oīs creat̄a. Vel oī creat̄e. i. credenti ꝛ nō credēti: ẜm Theo. qui loquit̄ de credēte in deū: nō in chr̄m. Vel ẜm eundē Greg. om̄i creature id eſt oī natiōī hoīm. Ante em̄ eis ꝓhibi-tū fuerat gētilibꝫ p̄dicare: ſed nūc hoc ip̄m eis mādat̄: vt ꝛ iudeis ꝛ gentilibꝫ p̄dicent Et iſta eſt omniū optima expoſitio: vt. ſ. homo ſimplicit̄ dicat̄ creatura: eo ꝙ nobi-liſſima ſit creaturaꝝ viſibiliū: q̄ ſole a deo expreſſe create legunt̄: oīs ꝓ creat̄a idem ſit qꝺ̄ oīs hō. Sed ꝯtra: q2 ſi oī creatu-re. i. om̄i hoī habebāt p̄dicare: p̄dicaſſent etiā credentibꝫ. Solutio: negat̄ p̄ma ꝯſe-quētia: quia iſta verba dicunt̄ ꝓp̄lꝰ fideli: cui iniungit̄ vt aliꝭs euāgelizet. Aliꝭ autē a fidelibꝫ ſunt infideles. vñ intelligenduꝫ eſt omni homini alio a ſocietate veſtra: in qua ſunt viri ꝛ femine. (Qui crediderit) fide ꝓp̄ria vel aliena ẜm Bedaꝫ: qꝺ̄ ꝓpter paruulos dicit̄: quibꝫ aliena fides ſuffra-gatur: ſicut ꝛ olim ſub lege ꝛ ante legē: vt diximꝰ in die circūciſiōis (et baptizatꝰ fu-erit: ſaluus erit) ſi fidem ꝛ baptiſmū ma-lis opibꝫ nō impediat: ẜm Theo. Iſta em̄ dicunt̄ quia fides et baptiſmꝰ q̄ntum in ſe eſt: ſunt ſufficiēs cauſa ſalutis: que tamē impediri pōt. Vñ ſiq̄s poſt baptiſmū nō ficte ſuſceptū moꝛiat̄: nullo ſuꝑaddito bo-no vel malo: neceſſario ſaluat̄: vt patꝫ in pueris. Si tamē ſuꝑaddat̄ moꝛt̄le crimē: impedit̄ cauſa ſalutis (Qui ꝓ nō credide-rit cōdemnabit̄) Nō autē dicit: iudicabit̄: quia tales nō diſcutiētur: ſed quo ad hoc iam iudicati ſunt. Nec tamen ſubdit̄: nec baptizatus fuerit: quia vt dicit magiſter hiſto. ꝛ ſanctꝰ Tho. iij parte. ꝛ. iiij. ſenten-tiaꝝ. ſine actuali baptiſmo pōt eſſe ſalus: ſi adſit baptiſmi voluntas: ꝛ deſit bapti-zandi facultas. Vñ qꝺ̄ dicit̄ Ioā. iij. Niſi quis renatꝰ fuerit ex aqua ꝛ ſpū ſancto ꝛc. ẜm eoſdē intelligit̄ habita facultate bapti-ſmi. Sed ꝯtra textū arguit̄: quia pueri baptizati non credūt: ꝛ tñ nō ꝯdemnant̄. Ad hec dupliciter ſoluit magiſt. hiſtoꝛia. Primo vt legat̄: qui ꝓ n̄ crediderit ſub-audiendo fide ꝓp̄ria vel aliena. Secundo vt dicat̄ ꝙ chr̄s de illis loquit̄ quibꝫ euan-geliū erat p̄dicandū. i. de adultis: in quibꝫ ꝓp̄ria fides exigit̄ ad ſalutē. Ex p̄dictꝭ āt patꝫ ꝙ veꝝ eſt apoſtolos chriſti fuiſſe ba-ptizatos etiam baptiſmo chr̄i: vt aſſerit Augꝰ. ꝛ Beda: Et de Paulo quidē: q̄n et vbi baptizatus fuerit: ſcriptū eſt vt ptꝫ Act. ix. ſed nō de aliꝭs. Beata etiā virgo fuit eadeꝫ rōne baptizata: ẜm Alb. ſuper Miſſus eſt. Signa autē eos qui credide-rint: hec ſequentur. Sciendū eſt auteꝫ ꝙ quidā videntes ꝙ ſequentia ſigna non fiant ad litteram ab omnibus baptizatis et credentibus exponūt illa ſpiritualit̄ q̄ſi

omnino chr̄s de omni credente loquatur.
ſed iſte ſenſus eſt rudis. Quia eñ de⁹ mi-
racula non facit ſine cauſa: tūc fiebāt iſta
ſigna quando erant neceſſaria: id ē in fun
datione ⁊ confirmatione catholice fidei.
Ea ergo fundata ⁊ firmata iſta ſuperflu-
unt ſaltem in tanta frequentia in quanta
facta ſunt a principio. Greg. in omel. Nū
quid quia iſta nō facimus minime credi-
mus? Sꝫ hec neceſſaria in exordio eccleſie
fuerūt. Ut eñ fides creſceret credentiū:
miraculis fuerat nutriēda: quia ⁊ nos cū
arbuſta plantā⁹: tamdiu aquā infundim⁹
quouſqꝫ in terra iam ꝯualuiſſe videamus
At ſi ſemel radicē fixerit. a rigando ceſſa-
mus. Hec ille. (In nomine meo) id eſt in
virtute nominis mei (demonia eijcient) de
obſeſſoꝝ corporibꝫ: vt ptꝫ de Paulo Act.
xvi. (linguis loquentur nouis) vt patꝫ de
omnibus diſcipulis in Actibus apoſtolo
rum (ſerpentes tollent) de locis vbi homi
nibus erunt infeſti: vt de Martha patꝫ
apud theraſconē (Et ſi mortiferꝫ quid bi-
berint) vt ptꝫ de Joanne apoſtolo (nō eos
nocebit: Sup egros manus iponēt et be
ne habebūt) id eſt ſanabunt. Nam p ſolaꝫ
ſui corporis vmbram debiles ſanabat Pe-
trus: vt patꝫ Act. v. ca. Eſt autē in hac
parte morale documentū: ne viuā fidem
occidamus: ⁊ cum ea mortua moriamur.
Grego. Qui crediderit ⁊ baptizatus fue-
rit: ſaluus erit: verum dicit: ſi fidem ope-
rib⁹ teneat. Uera etem fides eſt que hoc
quod verbis dicit: operibus non contra-
dicit. Hec ille.

Quantū ad tertiū tangit chriſti aſſum
ptio cū dicit (Et domin⁹ quidē Jeſus
poſtqꝫ locutus eſt eis) Si teneam⁹ iſtam
apparitionē fuiſſe ſimplicit̄ nouiſſimā: et
tunc fuiſſe dicta que in hoc euāgelio cōti-
nētur: ſic ſm Aug. intelligendū eſt: poſt-
qꝫ locut⁹ eſt eis que immediate relata ſūt
Si vo teneam⁹ oppoſitū: intelligendū eſt
vt idem dicit de oībus que chriſtus cum
eis inter reſurrectionē et aſcenſionē locu-
tus eſt (Aſſumptus eſt) nō aliena ſed pro-
pria virtute. Tū rōe deitatꝫ. Tū rōne glori
ficatiōis aīe ⁊ corporis. Glorioſe eñ anie obe-
dit glorioſum corp⁹ ad nutū: q̄ ad motū lo-
calem rōne agilitatꝫ. Et iō nubes ſuſcipi-
ens illum: ⁊ angeli de quibꝫ habet Act. i.
nō affuerūt chrō aſcendēti in adiutoriū:
ſed i ſignū q corporalis ⁊ ſpūalis natura ē
ſubiecta ſit (in celū) Reuera aſcendit ſup
omnes celos in plurali: vt dr̄ Ephes. iiij.
Sed tamē oēs celi a luna ⁊ ſupra aliquā-
do vnū celum ſingularit̄ appellant ratiōe
identitatis: nō in ꝯtinuitate: ſed in incor-
ruptibilitate. Cum eñ aſtra nō ſic moue-
antur in celo vt aues in aere: quia celum
ſcinderet ⁊ ꝯſeqnter corrūperetur: ſꝫ ſicut
clauus infixus rote mouet in rota: neceſ-
ſariū eſt q ſeptē planete ſeptē habeāt celos
ad inuicē diſcōtinuos. Si eñ oēs ſeptem
planete vel aliqui eoꝝ eſſent in vna rota:
ſemp eque diſtarent ab inuicē: qd̄ oculis
cernimus falſum. Nā aliquādo luna ē in
ꝯiunctiōe: aliquādo in oppoſitiōe ad ſolē
et idem patet de alijs. Sup hos ſeptē ne-
ceſſe eſt eſſe octauū: qd̄ tot ſideribꝫ ornatū
cernimus: quia null⁹ ſeptē planetaꝝ ob-
ſeruat ſemp eundē ſitum reſpectu hui⁹ ce
li. ex quo neceſſario ſequit̄ q null⁹ eoꝝ ſit
in eo fixus. Supra octauū rurſus eſt ne-
ceſſe eſſe nonū: quia cū octauū habeat plu
res motus nō pōt eſſe primū mobile vici
niſſimū. ſ. ſubſtātijs immobilibꝫ: ſꝫ tale. ſ.
primū mobile oportꝫ habere vnicū motū
vt a ſubſtātijs nullo mō mobilibꝫ. i. ange-
lis ad ſubſtantias multipliciter mobiles. i.
corruptibiles fiat tranſit⁹ p media ordi-
nate. Imo ſm aliqs ſup nonū oportꝫ eſſe
decimū: quia dicūt q cū in octauo videa-
mus tres motus. ſ. diurnū ab oriēte in oc
cidentē: ⁊ naturalē ſiue longitudis in zo-
diaco ab occidēte in orientē: ⁊ motū ac-
ceſſus ⁊ receſſus ſiue tripudiatiōis ſup ca
pita arietis ⁊ libre none ſphere: neceſſe eſt
vt dicūt q nonū habeat duos mot⁹ ⁊ de-
cimū vnicū. Et lꝫ forte nō ſit neceſſe ſup
octauū ponere duos mot⁹: qr vnū pt du-
os motus ꝓprios habere ab vno vel duo-
bus motoribꝫ: tn̄ eſt pbabile et videt̄ eſſe
opinio ſancti Tho. in. ij. Et ſup hos nouē
vel decē eſt empyreū qd̄ nulla rōne phyſi
ca poteſt inueſtigari: ſed auctoritate aliq-
rū ſanctoꝝ tenet̄: vtpote Strabi: Bede ⁊
Baſilij. ſicut dicit ſanctus Tho. i. par. q.
lxvi. Et hoc rōnabiliter: vt ſicut oēs celi
moti deſeruiūt generatiōi reꝝ: ita ſit vnū

quieſcēs: quod immobilib⁹ ſpiritib⁹ ⁊ in-
corruptibilib⁹ creaturis in ꝯtēplando ex
ꝯgruētia ⁊ nō ex neceſſitate deuiat. Ad
hoc ergo celū chr̄s aſſumptus eſt .i. ad vl
timū ſiue ſit empyreū ſiue aliud. Eſt āt
ſciendū ex doctrina ſcti Thome. iij. p. q.
lvij. ⁊ alibi ꝙ ꝯueniēs fuit chr̄m aſcēdere
ab iſto loco q̇ eſt generatōis ⁊ corrupti-
onis: ⁊ cōſequenter improportionat⁹ tali
locato. Et tal' aſcēſio ptinet ad bn̄ eē glīe
ei⁹ Vn̄ vt ibi dicit de hoc chr̄s gauiſus
eſt ⁊ non nouit̄ ſed nouo modo .ſ. de re im
pleta. Et hoc ipm nobis eſt vtil⁹ ꝙ̄ illū
nobis eſſe p̄ſentē vt augeat̄ fides que eſt
de nō viſis. et ſpes ꝑueniendi ad celū. et
amor vel charitas circa celeſtia. Et ſi ly
ſm̄ importet cōdicionē aſcendentis: n̄ aſcē
dit ſm̄ deitatē vt dicit. Tū q: ipa eſt altiſ
ſima. tum quia eſt immobilis. tū q: non
eſt in loco: ſed ſm̄ humanitatē: vt patet.
Sed ſi dicat ly ſm̄ aſcenſionis cām: aſcē
dit ſm̄ deitatē: vt patz. Aſcēdit aūt ꝓpa
virtute vt idem dicit: nō que eſſet cauſa-
ta ex p̄ncipijs hūane nature ſed v̄tute dei-
tatis ⁊ v̄tute glīe vt dictū eſt. Nec tamen
in inſtanti aſcēdit: q: vt idem dicit: licz in
finita ſit virt⁹ deitatis ad mouendū: tn̄
humanū corpus nō poteſt infinite illum
effectū ſuſcipe cū ſpacio commenſuretur.
Jmo vt dicit idem in. iij. di. xxij. ille mot⁹
fuit tpe ꝑceptibili: licz eſſe potuerit in tē-
pore imꝑceptibili. Utrum autē fuerit na
turalis: dicit ibi ꝙ ſic: quia n̄ habuit cor
pus eius inclinationē ad oppoſitū motū:
cum virtute glorie totaliter anime ſubij-
ceret. Et iſto modo celū naturaliter mo
uet̄: qđ tn̄ in ſe nō habet ſui mot⁹ actiuū
p̄ncipiū. Si tamen in corꝑe animato ſit in-
clinatio ad oppoſitū: mot⁹ eius non eſt
ei naturalis inq̄ꝫtum corpus eſt: ſed inq̄ꝫ-
tum animatū eſt. Et intelligo in corpore
chriſti nō fuiſſe inclinationē ad oppoſituz
actualem ſed habitualem tm̄ et remotā:
ita ꝙ ſi fuiſſet ſublata ab eo gloria: cecidiſ
ſet. Aſcendit autē ſuꝑ omnes celos: nō
q: ſit extra celos: q̄uis ibi eſſe poſſit: vt
idem dicit quodl'. vj. q. ij. Sed q: eſt i ex-
trema ꝑte extremi celi: ita ꝙ nulla pars
eius notabilis eſt ſuꝑ caput eius. Aſcen-
dit etiam ſuper omnes ſpiritus: q: omni
bus dignior eſt. Sed cōtra: q: quilibz
ſpūs quolibet corpore eſt dignior: g̃ null⁹
eſt locus ſupra omnes ſpiritus. aut ille eſt
vacuus. Ad hoc dicit̄ ſm̄ eundē q̄ lz ſpi-
ritus ſit nobilior loco: non tamen inferior
ſpiritus eſt in ſupremo loco: ſicut neqꝫ q̇
libet ſpiritus eſt ſupra quemlibet locum.
⁊ hoc eſt vt ſuꝑiora loca ſuperiorib⁹ ſpiri-
tibus debeatur: et ſupremus chriſto. Ne-
gatur ergo cōſequentia. Eſt autez: vt di
cit: iſta aſcēſio chr̄i cā noſtre ſalutis ex ꝑ-
te noſtra: inq̄ꝫtū in ipm per virtutes the
ologicas mouemur vt dictum eſt: et ex
parte ſua. Primo quia p̄auit nobis viaz.
Secundo quia aſcēdit ad interpellandū
pro nobis. Tertio quia inde mittit homi
nibus celeſtia dona. Utrū aūt aliquā-
do poſtmodū de celo deſcenderit: Dicen
dū eſt ꝙ ſic. Unde illū paulus corporalit̄
vidit Actuū. ix. Et ne hoc credat̄ ſm̄ ali-
quā apparentiā ⁊ nō realit̄ factū. Ex hoc
ipe. j. Cor. xv. ꝓbat illū vere ſurrexiſſe di.
Nouiſſime oīm tanq̄ꝫ abortiuo viſus eſt
etiā mihi. Hec oīa ex ſctō Thoma. De
modo autē quo chr̄s aſcendit hic tacetur
Sed dr̄ Act. j. et Lu. vlti. ex quib⁹ locis
habet̄ ꝙ eduxit eos de hieruſalē ad mon
tem oliueti. ⁊ inde videntib⁹ oīb⁹ chriſtia
nis habitātibus in hieruſalē ſaltem viris
⁊ feminis: eleuat⁹ eſt ⁊ aſcendit (Et ſedet
a dextris dei) Ad hoꝝ autē noticiā ſciē
dum eſt ex doctrina ſcti Thome. iij. p. q.
lviij. ꝙ ſedens dr̄ q̇eſcens: habitans: et re
gnās: ⁊ iudicās. Sed ly ad importat cō-
uenientiā cum diſtinctione. Dextera autē
tribus modis ſumit̄. Uno modo ſz Da-
maſcenū ꝓ glīa deitatis. Alio modo ſm̄
Auguſtinū ꝓ beatitudine dei p̄ris. Que
duo: licet ſanctus Thomas non dicat ſē
realiter idē. Tertio modo ſm̄ Aug. eſt re
gia ⁊ iudiciaria ptās. Chr̄o ḡ ꝯuenit ſe-
dere a dextris dei: q: in eius glīa vel bea
titudine q̇eſcit. ⁊ eſt iudex p̄ri cōregnans
Nec tamē ſequit̄ ꝙ de⁹ ſit in ſiniſtra chr̄i
q: nō loq̇mur ſm̄ modū corꝑaliū. Vn̄ vt
dicit Aug. ibi omnis eſt dextra: q: nulla
ibi eſt miſeria. Sedere autē a dextris dei
conuenit chriſto inquantū eſt deus. ita ta
men ꝙ ly ad non dicat gradū dignitatis
ſz ꝑſonalē diſtinctōem originis. Simul

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

em̄ filius habet cū patre gloꝛiam deitatꝫ
ꝛ btitudinē et omnē ptātē immutabilit̄.
Et lꝫ dextra appꝛop̄ate dicat̄ de filio ſic
ꝛ deus.et trib⁹ p̄dictis modis ſit q̄d trib⁹
cōmune.tn̄ ſedere ad dexterā non ꝯuenit
patri:cū non ſit ab alio:ſed ꝯuenit filio et
ſpūiſancto:lꝫ filio appꝛopꝛiet̄ ſicut et eq̄-
litas. Conuenit etiā iſta ſeſſio chꝛo inq̄n
tū hō. Nam cū ly ad dicat diſtinctōēꝫ et
ꝯuenientiā.eſt em̄ p̄poſitio trāſitiua ꝛ im
poꝛtans acceſſum:ſi diſtinctio ſit in pſōis
ꝛc̄.ꝯuenientiā in natura:ſic ꝯuenit ei in-
q̄ntum de⁹.ꝛ ſm ratōem equalitatꝫ ſede-
re ad dexterā dei tribus dictis modis ſū
ptam:ly inq̄ntū dicente ꝯditionē nature.
Si aūt ecōuerſo diſtinctio ſit in natura:
ꝯuenientia in pſona:ita q̄ ly ad dicat ac-
ceſſum ſm grām vnionis.ꝛ ly inq̄ntū di-
cēte ſuppoſitū.ſic eodē mō ꝯuenit ei ſꝫ rō
nem eq̄litatis cū ſit fili⁹ dei. Si āt iſte ac
ceſſus ſit ſm grām habitualē ly inq̄ntum
replicāte naturā:ſic ꝯuenit ei nō ſm rōēꝫ
eq̄litatis:ſꝫ eminētie ſup oēꝫ creaturam.
Vñ ꝓpꝛiū eſt filio: ita q̄ nulli creature cō
uenit ſedere ad dexterā patris ſm equali
tatē vel p̄eminentiā. Dicūt tn̄ oēs btī eē
in dextra:ſed nō ſedere.q2 ñ hñt btitudi
nē cū q̄dā dñatiua ptāte:ꝛ q̄ſi ꝓpꝛiā ꝛ na
turalē. Vrā aūt ꝑgo:vt idē dicit i.iij.di.
xxij.d2 aſſiſtere vel aſtare a dextris:nō āt
ſedere:q2 glīa filij ad eā deriuat̄:ſꝫ nō ple
narie. Nos ꝑo i celeſtib⁹ ſedē⁹ q̄i ſtabiliti i
glīa ſꝫ ñ i dextra Hec oīa ex ſ. Tho. (Illi
āt ꝑfecti) p⁹ receptōem ſpūſſcti quē ei⁹ p̄ce
pto in hieruſalem expectauerūt (p̄dicaue
runt vbiqꝫ) Sed contra.q2 vt dr̄ Aug.
ad heſi. ſunt gentes in q̄b⁹ modo p̄dica-
tio cepit:et in q̄bus nōdū cepit impleri.
Et ſoluit ip̄e Aug.ibidē.q2 ſicut illō. vo-
biſcū ſum vſqꝫ ad ꝯſū.ſecl'i:nō de ſol' diſci
pulis ſed de tota ecclīa intelligit̄:ita ꝛ hoc
Poſſet aūt et alit̄ dici:q̄mis redeat i idē.
Dicit em̄ s. Tho.j.ij.q.cvj.et Ro .x.q̄ p̄
dicatio euangelij chꝛi dupliciter intelligi
tur. Vno mō q̄ntū ad diuulgationē nōis
chꝛi.et ſic ſm Chryſ.etiam tp̄e apl'oꝛum
completa eſt.ꝛ p⁹ ei⁹ cōpletōnē deſtru-
cta ē hierl'em. Alio mō q̄ntū ad plenū ef-
fectū ꝛ eccl'ie fundatōēꝫ. Et ſic ſm Aug.
vbi.ſ.nō ē cōpleta.ſꝫ cū fuerit completa.

veniet mundi deſolatio (domino coopan
te) ſicut pꝛincipalis motoꝛ inſtrumentis
cooperat̄ (et ſermonem) euangelicū (confir
mante) p miracula:cum ad hoc ratio nō
ſufficiat (ſequentib⁹ ſignis) de quib⁹ dictū
eſt in hoc euangelio.

Dñica poſt aſcenſionem.

Text⁹ euangel' Ioā.capi.xv.

Cum venerit paracle-
tus quem ego mittam
vobis a patre ſpiritus
veritatꝫ qui a patre p̄
cedit:ille teſtimoniuꝫ p̄hibebit
de me. Et vos teſtimoniuꝫ p̄hi-
bebitis:quia ab initio mecū eſtꝫ
Hec locutus ſū vobis vt nō ſcā-
dalizemini. Abſqꝫ ſynagogꝫ fa-
cient vos. Sed venit hoꝛa vt o-
mnis qui interficit vos:arbitre
tur obſequiū ſe pꝛeſtare deo. Et
hec facient vobis:quia nō noue
runt patrē neqꝫ me. Sed hec lo
cutus ſum vobis:vt cum vene-
rit hoꝛa:eoꝛum reminiſcamini
quia ego dixi vobis.

Cum venerit pa-
racletus ꝛc̄.) Ioan.xv. In
p̄ſenti euangelio chꝛs intē
dit diſcipulos triſtes d̄ ſuo
diſceſſu aduerſus futuras tribulatōes a-
nimare. Et i eo tāgūt̄ tria pūcta. Pꝛio ei
ꝓnūciat eis ꝛ ꝓmittit affuturū cōſolatorē.
Secūdo etiā affuturas eſſe tribulatōes.
Tertio reddit tribulationū cauſam.

Quātū ad p̄mū ſciēdū ē q̄ chꝛus ante
aplīs dixerat iudeos inexcuſabiles eſſe:
eo q̄ ip̄e pſonalit̄ venerat:ꝛ erat eis locu
tus et opa inſolita fecerat:ꝛ tn̄ nō erant
cōuerſi. Chryſ. Poſſent aūt diſcipuli di-
cere. Si ꝟba a te audierūt q̄ null⁹ dixit.ſi
opa viderūt q̄ null⁹ ali⁹ fecit:ꝛ tn̄ nō ꝓfu
erunt ſꝫ oderūt:ꝛ p̄rem tuū ꝛ te cum eo:
cui⁹ grā nos mittis.q̄liter digni fide erit-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN